

การนำเสนอและการตัดเสือกภาพข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน

นางสาวเบญจวรรณ นวชิงห์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาในเกณฑ์มาตรฐานบัณฑิต

ภาควิชาการหนังสือพิมพ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-724-6

อิษิกิข์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE PRESENTATION AND THE SELECTION OF NEWS PHOTOS
IN DAILY NEWSPAPER

MISS BENJAWON NORASING

ศูนย์วิทยบรังษยการ
จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Journalism

Graduate School
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-724-6

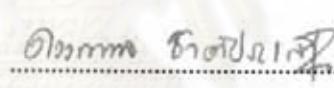
หัวข้อวิทยานิพนธ์	การนำเสนอและการคัดเลือกภาพข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน
โดย	นางสาวเบญจวรรณ นรดิงห์
ภาควิชา	การหนังสือพิมพ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์นันทริกา ศุภไพบูลย์

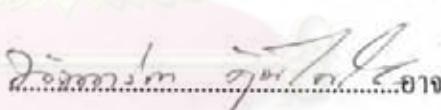

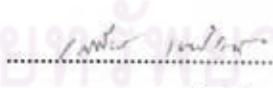
บันทึกวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

..... คณบดีบันทึกวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ถุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอนวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์นันทริกา ศุภไพบูลย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์เสถียร เชยประทับ)

ศูนย์วิทยุและโทรทัศน์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ดันจับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

บัญชารณ นรสิงห์ : การนำเสนอและการคัดเลือกภาพช่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน (THE PRESENTATION AND THE SELECTION OF NEWS PHOTOS IN DAILY NEWSPAPER)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.นันทริกา คุ้มไฟโรจน์, 200 หน้า. ISBN 974-633-724-6

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำเสนอภาพช่าว และแนวทางการคัดเลือกภาพช่าว ที่ลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ หนังสือพิมพ์รายวัน 5 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ น้านเมือง อดิษน สยามรัฐ และเที่ยงเป็นชั่น โดยทำการวิเคราะห์ปริมาณ ลักษณะของภาพช่าว และ ประเภทของภาพช่าวที่ลงตีพิมพ์ รวมไปถึงสัมภาษณ์ผู้ทางหรือปัจจัยในการคัดเลือกภาพช่าวของหน้า-ช่าวของหนังสือพิมพ์แต่ละชื่อฉบับ

ผลการวิจัยพบว่า ในด้านจำนวนของภาพช่าว หนังสือพิมพ์บ้านเมือง นำเสนอภาพช่าวจำนวนมากที่สุด ขณะที่หนังสือพิมพ์สยามรัฐ นำเสนอภาพช่าวจำนวนน้อยที่สุด ในด้านเนื้อหาของภาพช่าว หนังสือพิมพ์เคอะ เนชั่น นำเสนอเนื้อหาที่มากที่สุด และไทยรัฐนำเสนอเนื้อหาที่สุด ส่วนลักษณะของภาพช่าว ที่หนังสือพิมพ์รายวันนำเสนอมากที่สุด คือ ภาพเหตุการณ์ หรือภาพช่าว ณ ที่เกิดเหตุ รองลงมาคือ ภาพช่าวที่เตรียมไว้ล่วงหน้า และภาพกราฟิกนำเสนอน้อยที่สุด ส่วนประเภทของภาพช่าวที่หนังสือพิมพ์- รายวันนำเสนอมาก คือ ภาพช่าวบันเทิง ภาพช่าวเศรษฐกิจ ภาพช่าวบุคคล/สังคม ส่วนภาพช่าว ในพระราชสำนัก มีการนำเสนอน้อยมาก

จากการสัมภาษณ์ผู้คัดเลือกภาพช่าว พบว่า ผู้คัดเลือกภาพช่าวของหนังสือพิมพ์รายวันทุกฉบับ จะให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีผลกระเทบกับผู้อ่านโดยตรง เช่น เลือกภาพช่าวที่มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน เดือนกัยอันคราย สร้างความรู้สึกที่ต่อผู้อ่าน มากกว่าภาพช่าวที่สร้างประโยชน์ให้กับผู้อ่าน ให้กับหนังสือพิมพ์ที่สังกัด

ในการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ χ^2 และ TWO WAY ANOVA พบว่า ตัวแปรแต่ละตัว คือในนี้ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ประเภทของหนังสือพิมพ์ กับ ลักษณะของภาพช่าว และประเภทของหนังสือพิมพ์ กับ ประเภทของภาพช่าว ส่วนประเภทของหนังสือพิมพ์ กับ แนวทางหรือปัจจัยในการคัดเลือกภาพช่าวนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

C450017 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: NEWS PHOTOS / PRESENTATION / SELECTION

BENJAWON NORASING : THE PRESENTATION AND THE SELECTION OF NEWS PHOTOS IN DAILY NEWSPAPER. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. NANTARIKA KOOMPIROCHANA, 200 pp. ISBN 974-633-724-6

The main objective of this thesis is to study the methods of presentation and selection of news photos in daily newspaper. Sample are drawn from five daily newspaper; namely, Thai Rath, Banmaung, Matichon, Siam Rath, and The Nation. News photos are analyzed in the following aspects-types and characteristics of photos. In addition, selectors of news photos are interviewed to reveal factors influencing their selection criteria.

The conclusion is that for the quantities of news photos Banmaung newspaper presents the most numbers of news photos, while Siam Rath presents the least. According to the research result, The Nation seems to be the one that designates the most space for news photos, while Thai Rath designates the least space for the same. News photos which are most frequently presented are breaking news photos, and the file photos consecutively. The least presented numbers of photos are the graphic photos.

Meanwhile, the most presented types of news photos in daily newspaper are entertainment photos, economic news photos and society news photos, very few news photos about the royalty are presented.

According to the interviews with selectors of the news photos, every news photos selectors will pay most attention to factors which directly affect readers. For example, to select the news photos which will be beneficial to readers by warning them of the danger of everyday-life, to build up good feeling to readers, rather than to select news photos which will only reader benefits to newspaper owner.

The study employs the methodology of χ^2 statistic and TWO WAY ANOVA statistic to analyze the data. The types of newspapers and the characteristics of news photos; and the types of newspapers and types of news photos the two set of variables relationship at 0.05 level. However, the relationship between another set of variables types of newspapers and the direction or factor in selecting news photos has no statistical significance at 0.05 level.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การหนังสือพิมพ์

ลายมือชื่อนิสิต นพกานต์ พันธุ์

สาขาวิชา การหนังสือพิมพ์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ดร. ดร. 。

ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จอุล่วงได้ ด้วยความกรุณา และช่วยเหลือดุlectจาก รองศาสตราจารย์ นันทริกา ศุภนิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่าน ที่ให้ความกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยนี้ และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ดวงกมล ชาดิประเสริฐ ประธานกรรมการสอนวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สตีเฟน เชษประทับ กรรมการสอนวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา และคำแนะนำในเรื่องสถิติ รวมทั้งเสียสละเวลาในการเป็นกรรมการสอนวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณในความเอื้อเทื้อ และเสียสละเวลาอันมีค่าเชิงของหัวหน้าช่าง และผู้ตัดเลือกภาพช่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์บ้านเมือง หนังสือพิมพ์ติชน หนังสือพิมพ์สยามรัฐ และหนังสือพิมพ์เดอะ เมนชั่น ทุกคน ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม ให้ข้อมูล และคำแนะนำ ในการทำวิทยานิพนธ์

อีกทั้งขอขอบคุณ บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบรรณารักษ์ห้องสมุดแห่งชาติ สาขาจังหวัดชลบุรี ที่ให้ความกรุณาในการค้นคว้าข้อมูล ขอขอบคุณ ศูนย์วิชาชีพ ที่ช่วยเหลือในการลงทะเบียนแบบวิเคราะห์ภาพช่าง ขอขอบคุณเพื่อนร่วม-คณะทุกคน ไม่ว่าจะเป็นพี่ดี พี่ดีง พี่อ้อ และคนอื่นๆ ที่เคยให้กำลังใจ รวมไปถึงเพื่อนๆ และน้องๆ ทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณกินารัมภ์ เกลี้ยงแก้ว ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณทุกท่านที่ช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบแทนท่าน คณะฯ และมารดา ที่เคยให้ความห่วงใย และกำลังใจให้ดีที่สุด ขอขอบคุณน้องชายที่แสนดี ที่ช่วยเหลือในการจัดเริ่มข้อมูลด้วยความเอาใจใส่ และสุดท้ายขอขอบคุณครอบครัว “นรสิงห์” และครอบครัว “อัจฉริยะสตีเฟน” ที่ทำให้ผู้วิจัยมีโอกาสเขียนหนังสือได้ในทุกวันนี้

เบญจวรรณ นรสิงห์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๕
กิตติกรรมประกาศ	๙
สารบัญตาราง	๖
สารบัญภาพ	๑๑

บทที่

1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	11
 2 แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวความคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์.....	12
แนวความคิดเกี่ยวกับภาพบำบัด.....	22
แนวความคิดเรื่องนาฬประดู่ข่าวสาร	33
แนวความคิดเรื่องการจัดควรสาร.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	49
การวิเคราะห์ปรินาณ.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

การสัมภาษณ์บรรณาธิการ หัวหน้าข่าว หรือผู้ควบคุมหน้าข่าว.....	57
ประชากรและกุ่มตัวอย่าง.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
 4 ผลการวิจัย.....	63
ส่วนที่ 1 การนำเสนอภาพข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน	63
1. ผลการแยกแยะด้านจำนวน และเนื้อที่ของภาพข่าว ในหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 5 ประเภท.....	63
2. ผลการแยกแยะด้านจำนวน และเนื้อที่ของภาพข่าว ตามลักษณะของภาพข่าว.....	72
การทดสอบสมมติฐาน.....	77
3. ผลการแยกแยะด้านจำนวน และเนื้อที่ของภาพข่าว ตามประเภทของภาพข่าว	79
การทดสอบสมมติฐาน.....	92
ส่วนที่ 2 การคัดเลือกภาพข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน.....	94
1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้คัดเลือกภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ รายวันทั้ง 5 ชื่อฉบับ	94
2. ความคิดเห็นในการคัดเลือกภาพข่าวลงตีพิมพ์.....	98
การให้ความสำคัญกับลักษณะของภาพข่าว.....	99
การทดสอบสมมติฐาน.....	104
ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของผู้อ่าน.....	105
การทดสอบสมมติฐาน.....	111
ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของหนังสือพิมพ์.....	112
การทดสอบสมมติฐาน.....	120

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

การให้ความสำคัญต่อปัจจัยต่างๆ ในการคัดเลือก-	
ภาพขาว.....	122
การทดสอบสมมติฐาน.....	131
ความกดดันในการทำงานคัดเลือกภาพขาว.....	132
การทดสอบสมมติฐาน.....	138
ภาพขาวที่พิจารณานำเสนอ และภาพขาวที่ไม่-	
พิจารณานำเสนอ.....	139
ปัจจัยที่เป็นปัจจัยต่อการปฏิบัติงานคัดเลือก-	
ภาพขาว.....	144
 5 สรุป อกิจกรรม และข้อเสนอแนะ.....	152
สรุป และอภิปรายผลการวิจัย.....	152
ส่วนที่ 1 การนำเสนอภาพขาวในหนังสือพิมพ์รายวัน	155
ส่วนที่ 2 การคัดเลือกภาพขาวในหนังสือพิมพ์รายวัน	159
การทดสอบสมมติฐาน.....	170
ข้อเสนอแนะทั่วไป	171
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	172
 รายการอ้างอิง.....	174
ภาคผนวก.....	180
ภาคผนวก ก แบบวิเคราะห์ภาพขาว.....	181
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้คัดเลือกภาพขาวของหนังสือพิมพ์	
5 ชื่อฉบับ.....	182
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์.....	185
ภาคผนวก ง จรรยาบรรณและข้อห้ามสำหรับช่างภาพ	
หนังสือพิมพ์.....	198
ประวัติผู้เขียน.....	200

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงการเลือกตัวอย่างฉบับของแต่ละชื่อหนังสือพิมพ์ที่ใช้ในการศึกษา.....	55
3.2 สูตรการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกสองทาง.....	61
4.1 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ ๕ ชื่อฉบับ.....	64
4.2 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ความลักษณะของภาพข่าว.....	65
4.3 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ตามประเภทของภาพข่าว	67
4.4 จำนวนเฉลี่ยของภาพข่าวต่อ 1 ฉบับตามรายชื่อ-หนังสือพิมพ์.....	69
4.5 ขนาดเฉลี่ยของภาพข่าวตามรายชื่อหนังสือพิมพ์.....	70
4.6 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพเหตุการณ์หรือภาพข่าว ณ ที่เกิดเหตุ.....	72
4.7 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพข่าวที่เตรียมไว้ล่วงหน้า.....	73
4.8 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพกราฟิก.....	75
4.9 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของหนังสือพิมพ์ กับ ลักษณะของภาพข่าวที่ลงตีพิมพ์.....	77
4.10 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพข่าวในพระราชสำนัก	79
4.11 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพข่าวการเมือง.....	80
4.12 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพข่าวเศรษฐกิจ.....	81
4.13 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพข่าวค่าใช้จ่าย.....	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.14 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพข่าว อาชญากรรม อุบัติเหตุ กัยพินัย และปัญหาสังคม.....	83
4.15 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพข่าว บุคคล/สังคม.....	84
4.16 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพข่าว การศึกษา วิจัย และวิทยาศาสตร์.....	85
4.17 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพข่าว ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม.....	86
4.18 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพข่าว กีฬา.....	87
4.19 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพข่าว สิ่งแวดล้อม การพัฒนา และการจราจร.....	88
4.20 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพข่าว บันเทิง.....	89
4.21 จำนวน (ร้อยละ) และเนื้อที่ (ร้อยละ) ของภาพข่าวอื่น ๆ.....	90
4.22 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของหนังสือพิมพ์ กับ ประเภทของภาพข่าวที่ลงตีพิมพ์.....	92
4.23 คุณลักษณะส่วนบุคคลด้านต่างๆ ของผู้คัดเลือกภาพข่าว ของหนังสือพิมพ์รายวัน ๕ ชื่อบนบัน.....	95
4.24 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักในการให้ความสำคัญกับลักษณะของภาพข่าว ของผู้คัดเลือกภาพข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง ๕ ชื่อบนบัน.....	99
4.25 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักในการให้ความสำคัญกับประโยชน์ของผู้อ่าน ในประเด็นต่างๆของผู้คัดเลือกภาพข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน ทั้ง ๕ ชื่อบนบัน.....	105
4.26 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักในการให้ความสำคัญกับประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ ในประเด็นต่างๆ ของผู้คัดเลือกภาพข่าวของหนังสือพิมพ์ ทั้ง ๕ ชื่อบนบัน.....	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.27	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักในการให้ความสำคัญต่อปัจจัยต่าง ๆ ในการคัดเลือกภาพขาวของผู้คัดเลือกภาพขาว ของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 5 ชื่อฉบับ.....	122
4.28	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความกดดันในการทำงานคัดเลือกภาพขาวของผู้คัดเลือก ภาพขาวของหนังสือพิมพ์ทั้ง 5 ชื่อฉบับ	132
4.29	ภาพขาวที่พิจารณาหน้าเสนอ และภาพขาวที่ไม่พิจารณา หน้าเสนอของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	139
4.30	ภาพขาวที่พิจารณาหน้าเสนอ และภาพขาวที่ไม่พิจารณา หน้าเสนอของหนังสือพิมพ์บ้านเมือง	140
4.31	ภาพขาวที่พิจารณาหน้าเสนอ และภาพขาวที่ไม่พิจารณา หน้าเสนอของหนังสือพิมพ์พีซีชัน.....	141
4.32	ภาพขาวที่พิจารณาหน้าเสนอ และภาพขาวที่ไม่พิจารณา หน้าเสนอของหนังสือพิมพ์สยามรัฐ.....	142
4.33	ภาพขาวที่พิจารณาหน้าเสนอ และภาพขาวที่ไม่พิจารณา หน้าเสนอของหนังสือพิมพ์เดอะ เนชั่น.....	143
4.34	ปัจจัยที่เป็นปัจจัยต่อการปฏิบัติงานคัดเลือกภาพขาว ของผู้คัดเลือกภาพขาวของหนังสือพิมพ์ทั้ง 5 ชื่อฉบับ.....	144

ศูนย์วิทยบรหพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แบบจำลองนายประดู่ช่ำวารของ คี.เอ็ม.ไวน์	34
2	แบบจำลองเชิงแนวคิดรวมข้อความของเวสต์ และแมกเลิน	35
3	แบบจำลองการจัดการสารของแมคคอมส์ และซอว์	38
4	การจัดการสารของ Shaw & McCombs	40
5	ขั้นตอนการคัดเลือกภาพเข้าในหนังสือพิมพ์	168

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**